A°. 1851. N°. 203.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 28 Augustus.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 24 Augustus.

Men verzekert stellig, dat de geruchten, alsof de financiële maatregelen der Regering uitgesteld zouden zijn geworden, ongegrond zijn; — dat men er op rekenen kan, in de eerste helft van de maand September iets naders deswegens te zullen vernemen, — en dat de tot dus verre ondervondene vertraging alleen is te weeg gebragt door de omstandigheid, dat de hervorming van de Bank de geldelijke onderneming behoort vooraftegaan. Men dringt er sterk op aan, dat de Bank de escomptes voor een vierde of een vijfde in zilver zal aannemen.

— De maarschalk *Radetsky* is met veel vreugdebetooning in Venetie ontvangen, en naar Verona teruggekeerd. — De geboortedag des Keizers is in Milaan op eene betamelijke wijze en zonder wanorde gevierd.

VAN DEN RIJN, 26 Augustus.

De inhuldiging des Konings van Pruissen te Hechingen heeft met groote plegtigheid plaats gehad. Z. M. heeft de huldiging van de drie Standheeren, de vorsten *van Fürstenberg*, *Thurn en Taxis* en *Hohenlohe Schillingfürst*, aangenomen, en hen daarbij op beide de wangen gekust, en daarna die van de Lands-afgevaardigden, bij monde van den advocaat *Burkle.* — Daarop is door allen de huldigings-eed afgelegd.

— Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft den generaal *Schaffgotisch* aangewezen, om den Koning van Pruissen aan de grenzen te ontvangen en tot Ischl te begeleiden.

PARIJS, 25 Augustus.

De voornaamste der hier uitkomende dagbladen houden zich steeds bezig met de beoordeeling van het door den heer *Delamarre* in het dagblad *la Patrie* geschrevene stuk, betreffende de middelen, welke zouden kunnen worden aangewend om Frankrijk te redden uit den moeijelijken toestand, waarin hetzelve zich bevindt. De legitimistische dagbladen zijn geenszins alle bepaaldelijk tegen hetgeen door dien staatkundigen schrijver is voorgesteld. Het gematigde orgaan *l'Union*, 't welk wordt uitgegeven onder het onmiddelijke toezigt van den heer *Berryer*, geeft wel is waar te kennen, dat sommige door den heer *Delamarre* op den voorgrond gestelde beginselen minder juist zijn, sommige maatregelen minder doeltreffend; doch tevens, dat het algemeene denkbeeld, 't welk daarin doorstraalt, geenszins onbepaald moet worden afgekeurd, nademaal hetgeen wordt voorgeslagen indedaad welligt het eenige middel is om het land op eene eenigzins regelmatige wijze te redden. — Uit de omstandigheid, dat de gematigde Legitimisten zich op die wijze uitlaten over de voorstellen van den heer *Delamarre*, zou men moeten opmaken, dat werkelijk het betoog is bekend gemaakt met goedvinden van den heer *Lodewijk Napoleon* en diens aanhangers. De heer *Berryer* toch blijft steeds beweren, dat de tijdelijke handhaving des Voorzitters in het hoogbewind in de eerste en voornaamste plaats gevorderd wordt om verwikkelingen te voorkomen. Van eenen anderen kant wordt het voorgeslagen middel nadrukkelijk bestreden door het republikeinsche dagblad *le National*, en verder door *le Messager de l'Assemblée*, het orgaan van den heer *Thiers*, door het orleanistische blad *l'Ordre* en door *l'Opinion publique*, welk laatste blad bestuurd wordt door den ultra-Legitimist *A. Nettement.* De gematigde Legitimisten houden het er voor, dat de tegenstand dier dagbladen ten gevolge moet hebben, dat de goedgezinde meerderheid der bevolking zal stemmen ten gunste der door den heer *Delamarre* voorgeslagen middelen.

Deze laatste staatkundige schrijver schijnt zich echter te hebben voorgesteld, dat zijn betoog meer indruk zou maken dan tot dus ver het geval is geweest. Hij zou aan eenige vertrouwde vrienden hebben te kennen gegeven, dat hij stellig verwachtte, dat hij door den regter, ter zake der door hem beledene beginselen, zou worden vervolgd. Het Openbaar Ministerie heeft het echter niet noodig geoordeeld, ten aanzien van dien schrijver tot dergelijke gestrenge maatregelen overtegaan.

De meeste hoofdleiders der orleanistische partij zijn naar Claremont vertrokken, ten einde den dag van 26 Augustus, op welken Koning *Lodewijk Philips* in het verleden jaar is gestorven, plegtig te herdenken met de nageblevene betrekkingen van dien Vorst. Het verdient opmerking, dat de heer *Molé*, de staatsman, die het eerst heeft gearbeid aan het tot stand brengen van eene verbroedering tusschen de Legitimisten en de Orleanisten, zich niet naar Engeland zal begeven. Dat thans reeds is gesproken over de candidatuur van den Prins *van Joinville*, heeft dadelijk gestrekt tot de geheele ontbinding der partij van de Fusionisten. Velen houden het er voor, dat de heer *Molé* zijne gevoeligheid over het mislukken van zijn ontwerp kwalijk kan verbergen, en zich om die reden niet wil aansluiten aan de ultra-Orleanisten.

Het kan intusschen als zeker worden aangenomen, dat op den sterfdag van den Koning niet over staatkundige aangelegenheden zal worden gesproken. Die dag zal uitsluitend aan huisselijke en familie-herinneringen zijn gewijd. Welligt zal daarna door de orleanistische hoofdleiders, in overeenstemming met de zonen van Koning *L. Philips*, worden beraadslaagd over de gedragslijn, welke men voor 't vervolg zal moeten aannemen.

— De prefect van politie heeft den ondernemers van openbare vermakelijkheden bepaald verboden, voortaan vrouwen met luchtballons te doen opstijgen.

— Op het Veld van Mars heeft de bekende *Philipps* gisteren, in tegenwoordigheid des Voorzitters, proeven genomen met zijn middel om in brandende woningen de vlammen op eens uittedooven. Die proeven zijn niet in allen deele even goed geslaagd. Men schijnt echter te hebben bevonden, dat de uitvinding van den heer *Philipps* niet van belang is ontbloot, en welligt belangrijke diensten aan de maatschappij zal kunnen bewijzen.

LONDEN, 25 Augustus ('s avonds).

Berigten uit Nieuw-York van den 13den dezer, gisteren te Liverpool aangebragt met het stoomschip *Niagara*, melden, dat, volgens de laatste telegrafische tijdingen uit Nieuw-Orleans, de opstandelingen op het eiland Cuba geheel ten onder gebragt en vele hunner aanvoerders gevangengenomen waren. — Intusschen zijn de opgaven omtrent hetgeen op Cuba eigenlijk gebeurd is nog zeer onvolledig en verward. Volgens door de n. americaansche bladen medegedeelde berigten uit Havanna van 2 Augustus, heerschte destijds aldaar veel opschudding, wegens de tijding, dat generaal *Lopez* op het punt was van uit eene der zuidelijke havens der Ver.-Staten uittezeilen ter ondersteuning van de opstandelingen. In allerijl waren al de beschikbare spaansche oorlogsvaartuigen, met uitzondering van de stoomboot *Pizarro*, tegen de uit de Ver.-Staten verwachtte expeditie afgezonden. Ten aanzien van hetgeen in het binnenland van Cuba voorviel, of voorgevallen was, werd in die berigten uit Havanna niets medegedeeld, en als reden daarvan opgegeven, dat het gouvernement niets daarvan bekend maakte; men scheen het er echter voor te houden, dat de opstandelingen verslagen en thans in het gebergte geheel in het naauw gebragt waren. — De dagbladen van Nieuw-Orleans melden, dat werkelijk eene stoomboot, en wel de *Pompero*, met 500 man, van die stad vertrokken was, ten einde eene landing op Cuba te beproeven en daar de opstandelingen te ondersteunen. Ook werd daar verhaald, dat de generaal *Lopez*, met gelijke bestemming, den togt had aangenomen.

Met eene uit St. Juan de Nicaragua aangekomene stoomboot is te Nieuw-York weder voor een half millioen stofgoud aangebragt. De met deze gelegenheid ontvangene tijdingen uit California loopen 14 dagen verder dan de vorige, doch behelzen geen belangrijk nieuws. Op verscheidene plaatsen in dat land waren weder misdadigers door de volksmenigte, zonder tusschenkomst der regterlijke overheid, ter dood gebragt, onder anderen ook eene vrouw. De door den laatsten brand in St. Francisco veroorzaakte schade wordt in deze berigten als van minder belang voorgedragen, dan men eerst gemeld had.

In Nieuw-York wordt eene maatschappij opgerigt voor het daarstellen eener geregelde stoomboot-vaart tusschen die stad en de iersche haven Galway.

— Volgens de gisteren met het stoomschip *Madrid* te Southampton aangebragte tijdingen uit Lissabon van den 19den dezer, hadden de Miguellisten, zoowel in de provincien, als in de hoofdstad, besloten, geen deel te nemen aan de verkiezingen voor de nieuwe Cortes-vergadering; weshalve de worsteling zich zou bepalen tot de Septembristen en de Chartisten. Men twijfelde er niet aan, of de laatsten, dat is, de gematigde liberalen, zouden de overwinning behalen. — De graanoogst is in Portugal niet zoo rijk uitgevallen, als men verwachtte. — Te Oran en Melilla (op de africaansche kust) heerscht de cholera steeds in vrij hevige mate.

— Bij de verl. vrijdag, in de wateren van het eiland Wight, gehouden grooten wedstrijd van zeilvaartuigen, waartoe vaartuigen van alle natien waren uitgenoodigd, is de eerste prijs (een zilveren beker ter waarde van 100 p. st.) met glans behaald door het daartoe uit N.-America overgekomen schoener-jagt *America.* Dit voortreffelijke schip is den volgenden dag in de nabijheid van Osborne-house geankerd, en toen vereerd met een bezoek van Koningin *Victoria* en Z. K. H. Prins *Albert.*

'S GRAVENHAGE, 26 Augustus.

Z. M. heeft benoemd tot notarissen te Wylre *N. J. Bex*, en te Gulpen *N. M. A. Wijmans*, en tot procureur bij de regtbank te Eindhoven *C. P. F. Verster.*

— Z. M. heeft bepaald, dat een aantal van veertien opzieners of werkbazen, op 's Rijks kosten, naar Londen zullen worden gezonden, om, onder het geleide van twee deskundigen, de tentoonstelling aldaar te bezoeken. De minister van Binnenl. Zaken, met de uitvoering belast, heeft tot geleiders aangewezen de heeren *P. L. Rijke*, hoogleeraar, en *W. C. H. Staring*, secretaris der Geldersche Maatschappij van Landbouw.

Bij de Rekenkamer is thans ingetrokken en volkomen onbruikbaar gemaakt een bedrag van *f* 29,372,860 aan muntbiljetten van 1845, en een bedrag van *f* 15,223,740 aan muntbiljetten van 1849.

— Gedep. Staten van Overijssel hebben bepaald, dat in de week, aanvang nemende den 31sten Augustus, in die provincie eene algemeene collecte zal gehouden worden ter voorziening in den nood der huisgezinnen, welke ongelukkig zijn geworden door den brand, die den 16den dezer de gemeente Haaksbergen getroffen heeft.

— De zweedsche gezant *v. Lövenskiöld* heeft zich naar Soestdijk begeven, om zijne opwachting bij H. M. de Koningin-moeder te maken, en is op het kasteel ter maaltijd genoodigd.

'S GRAVENHAGE, 27 Augustus.

Het heden ochtend omtrent den toestand van H. M. de Koningin uitgegeven bulletin, houdt in: „H. M. de Koningin is gedurende den nacht zeer onrustig geweest. De jonggeboren Prins is redelijk welvarende."

— In deze residentie is uit Brussel aangekomen Z. Exc. *L. de Moriano-Montalto*, gezant van Sardinie bij de hoven van Nederland en Belgie.

— Naar men verneemt, zal de minister van Binnenl. Zaken morgen naar de provincie Vriesland vertrekken.

— De Eerste-Kamer heeft heden, na eenige discussie, de vier wets-ontwerpen nopens de bevordering, het ontslaan en het pensioneren van de officieren der land- en zeemagt, met algemeene stemmen *aangenomen.* — Bij deze gelegenheid heeft de minister van Oorlog op eene deswegens gedane vraag verklaard, dat de pogingen der Regering, om een nieuw hoofd van het depart. van Marine te vinden, tot hiertoe niet zijn geslaagd.

— Bij de beraadslaging over de wet op de *onteigening*, in de Eerste-Kamer van gisteren, heeft de heer *Philipse* verklaard, zich, met het oog op art. 147 der Grondwet, niet te kunnen vereenigen met de bepaling, dat de te onteigenen goederen niet bij de wet, maar bij koninklijk besluit, zullen worden aangewezen. — De heer *Martens* heeft in gelijken zin gesproken.

De heer *v. Eisinga* heeft een overwegend bezwaar gevonden in de bepaling der voordragt, dat de onteigening niet alleen zal worden uitgebreid tot onroerend, maar ook tot roerend goed. Hem is voorgekomen, dat dergelijke onteigening geenszins bij art. 147 der Grwt. is bedoeld; — dat buitendien, met deze wet, de bestaande maatregelen van politie krachteloos zullen worden, en dat, indien de bij de wet voorgeschrevene formaliteiten moeten worden vervuld, er zoo veel tijd zal verloren gaan, dat die maatregelen geen doel meer zullen kunnen treffen.

De heer *de Brauw* heeft de voordragt beschouwd als in strijd met de Grondwet, en als bevattende bepalingen, waarbij de eigendom aan willekeur wordt prijs gegeven, vermits het te onteigenen goed niet bij de wet zal worden aangewezen. Hij heeft dit zijn gevoelen in 't breede toegelicht, en de gevaren vermeld, waaraan het regt van eigendom, een der grondzuilen der maatschappij, naar zijn oordeel, op deze wijze zoude worden blootgesteld. Hem is voorgekomen, dat met eene kleine verandering in de voordragt aan dit bezwaar zoude kunnen worden te gemoet gekomen, en dat daartoe naauwlijks veertien dagen zouden gevorderd worden. Ook de voorgestelde proces-orde is hem onaannemelijk voorgekomen. Hij acht het wegnemen van het hooger beroep in zaken van onteigening gevaarlijk.

De heer *Regout* heeft zich almede tegen de voordragt verklaard, ter zake van het gemis van het hooger beroep en van genoegzamen waarborg voor eene juiste waardering van het te onteigenen goed.

De heer *v. Meurs* heeft daarentegen de goedkeuring der voordragt doen voorkomen als eene aanmerkelijke schrede ter bevordering van de onderneming van openbare werken. Hij heeft wel eenig bezwaar van ondergeschikt belang tegen de wet, betreffende de schatting; doch dit zal hem niet verhinderen, de voordragt aantenemen.

Den heer *Cremers* is de voordragt voorgekomen als te veel afwijkende van het grondwettig voorschrift, om te kunnen worden goedgekeurd. Ten aanzien der proces-orde mist hij de gevorderde waarborgen voor eene behoorlijke schadevergoeding, en hij had wel gewenscht, dat bij deze gelegenheid een eerste stap ware gedaan voor de invoering van eene regtspraak door middel van gezworenen. Hij heeft geoordeeld, dat het ontwerp in deze en in nog andere opzigten noodwendig verbetering behoeft. — De heer *v. A. de Kempenaer* heeft begrepen, dat bij art. 147 der Gw. wel is bedoeld overgang van eigendom, maar geenszins vernietiging, gelijk bij het 2de hoofdstuk wordt voorgeschreven. Hij verklaart zich ook tegen de slotbepaling, houdende, dat de provinciale belastingen, ter voorkoming van besmetting, ten laste zullen komen van de provincien, in welke zij geheven worden.

De heer *v. Roijen* heeft, ter verdediging van het ontwerp, gewezen op de dringende behoefte aan eene behoorlijke wet op de onteigening, om daardoor te kunnen geraken tot de ontginning van zoo vele onbebouwde gronden, als nog voor ontginning vatbaar zijn. Hij oordeelde de wet niet zonder gebreken, maar meende dat men de verbetering derzelve gerustelijk aan de wijsheid der Regering kan overlaten, indien verbetering onvermijdelijk mogt worden bevonden. In elk geval zoude hij de afkeuring der wet als een onheil beschouwen.

De heer *v. Nispen* heeft eenige inlichting gevraagd, ten aanzien van dijken en waterleidingen, en ook in hoeverre de magt van heemraadschappen en polderbesturen door deze wet kan worden verkort.

De minister van Binnenl. Zaken heeft bij de verdediging der wet gewezen op de eigenaardige moeijelijkheden van het onderwerp, en, ter bestrijding van het verwijt van ongrondwettigheid, de redenen aangevoerd, welke reeds in dat opzigt bij de beraadslaging in de Tweede-Kamer zijn ontwikkeld. Hij heeft gemeend, dat, nadat bij de wet het algemeen nut van het te ondernemen werk zal zijn verklaard, naar aanleiding der medegedeelde uitkomsten van een administratief onderzoek, de aanwijzing der te onteigenen perceelen, als een maatregel van uitvoering, geene aanleiding zal geven tot willekeur.

Wat de onteigening van roerende goederen betreft, heeft de minister doen opmerken, dat bij de Grwt. daaromtrent geen onderscheid wordt gemaakt, en gemeend, dat bedenkingen van een ondergeschikten aard, als het zich meester maken van een losloopenden hond in den verboden tijd, of van bedorven eetwaren, niet op het gebied van deze wet te huis behooren.

Met betrekking tot de bedenkingen wegens de voorgestelde proces-orde, heeft de minister begrepen, dat men in den regter een genoegzaam vertrouwen kan stellen, dat deze de bijzondere belangen der burgers naar eisch zal en kan behartigen. Hij heeft de bewering bestreden, dat in elk geval meer dan één deskundige ter waardering van het te onteigenen goed zoude behooren te worden benoemd, en gemeend, dat zich dikwerf gevallen kunnen voordoen, waarin dit indedaad belagchelijk zoude wezen. Daarbij heeft de minister verder aangemerkt, dat het, naar zijn inzien, zeer twijfelachtig zoude wezen, of eene tweede instantie voor de waardering betere uitkomsten zoude opleveren dan de eerste.

Naar het oordeel des ministers, is in het administratief onderzoek, in de openbaarheid van hetzelve, en in de verdere behandeling der zaak bij de wetgevende magt een gewigtige waarborg gelegen voor de bescherming der bijzondere belan-

gen der in de zaak betrokken personen; — een waarborg, die het onnoodig maakt, de regtsvorderingen dienaangaande op den voet te regelen, welke voor gewone burgerlijke procedures is voorgeschreven. — Voor het overige heeft de minister aangemerkt, dat, indien de wet tot stand kwam, zij wel denkelijk spoedig zoude moeten worden toegepast; — dat, wat betreft de onderneming van belangrijke werkzaamheden, de aanstaande zitting der Staten-generaal daarvan, zoo hij vertrouwt, het bewijs zal opleveren; — dat buitendien verscheidene onteigeningen nog aanhangig zijn, en nog meer andere zijn, of, bij eene nieuwe wet, zullen worden aangevraagd.

Nadat de minister de verdere gemaakte bedenkingen had beantwoord, is de heer *de Brauw* op de door hem ingebragte bezwaren teruggekomen, en heeft hij verklaard, te dien aanzien door de gegevene inlichtingen niet te zijn bevredigd. Hij ducht geene nadeelige gevolgen voor het algemeen belang van eene afkeuring der voordragt, vermits, bij de bekende werkzaamheid des ministers, binnen zeer korten tijd een ander ontwerp zoude kunnen worden ingediend, bij 't welk aan aller verlangen werd te gemoet gekomen.

De minister heeft, ten aanzien van dit laatste, verklaard, geene op andere beginselen steunende voordragt te kunnen indienen. — Hij heeft daarbij beweerd, dat de bijzondere belangen bij deze voordragt beter dan elders worden beschermd, en dat buitendien de aanwijzing van elk te onteigenen perceel, bij de wet, ondoenlijk zou worden bevonden.

De heer *Cremers* verwacht wel niet veel voordeel uit het ondernemen van openbare werken, en is derhalve niet zeer beducht voor de gevolgen eener afkeuring; maar hij vertrouwt toch, dat, indien de Kamer mogt meenen, dat de belangen der ingezetenen te veel zijn over 't hoofd gezien, de minister zich bereid zoude betoonen om een gewijzigd ontwerp in te dienen. De minister heeft echter op nieuw en zeer ernstig verklaard, dit niet te zullen doen, als steunende deze voordragt op zijne overtuiging; terwijl zij ook genoegzamen bijval heeft gevonden bij het publiek, de deskundigen, en in de Tweede-Kamer.

De heer *de Jonge* heeft daarop zijne bezwaren tegen het ontwerp ontwikkeld, en daarbij gezegd, dat thans het oogenblik aanbreekt, waarop beslist zal worden, of het heilig regt van eigendom al of niet in de waagschaal zal gesteld worden. Naar zijn inzien, ware het beter te wachten, tot dat welligt een andere minister een ontwerp zoude voordragen, dat al de waarborgen oplevert, welke men billijkerwijze kan vorderen.

De heer *de Sitter* heeft het ontwerp als voldoende aan de vereischten verdedigd. — De minister heeft nog eenige bedenkingen van den heer *v. Nispen* beantwoord, en ten aanzien van het aangemerkte van den heer *de Jonge* verklaard, dat hij het gaarne aan de Kamer overliet om te beoordeelen, wat onder „al de waarborgen" moet worden verstaan, en dat hij voor zich overtuigd was, dat er voldoende waren gegeven.

De beraadslagingen zijn daarop gesloten, en bij hoofdelijke stemming is de wet, met 19 tegen 17 stemmen, *aangenomen*.

Voor hebben gestemd de heeren *Boxman*, *de Clercq*, *v. Weel*, *Tonckens*, *v. Meurs*, *v. Pallandt*, *de Bruyn*, *v. L. de Jeude*, *v. d. B. Pasteel*, *v. Nispen*, *v. d. Bogaerd*, *v. Sasse*, *'t Hooft*, *de Sitter*, *v. Royen*, *v. Wessem*, *v. d. Dries*, *v. B. Vollenhoven* en *Blankenheim*.

Tegen hebben gestemd de heeren *v. Eisinga*, *v. Swinderen*, *Cremers*, *Insinger*, *de Pilé*, *de Jonge*, *Regout*, *v. H. v. Wassenaar*, *v. A. de Kempenaer*, *Borski*, *de Brauw*, *Philipse*, *Martens*, *v. Rijckevorsel*, *Beerenbroek*, *d'Ablaing* en *v. Foreest*.

'S GRAVENHAGE, 27 Augustus.

In de bijeenkomst van de Eerste Kamer der Staten Generaal van heden is aangekondigd, dat in de afdeelingen tot leden van de commissie, belast met het ontwerpen van een adres van antwoord aan Z. M. den Koning, zijn benoemd, de heeren: *Martens*, *Philipse*. *de Brauuw* en *Cremers*.

Deze commissie heeft een ontwerp voor het adres ter tafel gebragt, 't welk dadelijk in de afdeelingen is onderzocht.

Nadat de vergadering op nieuw was geopend, is dit adres, 't welk ingevolge de deswegens gemaakte aanmerkingen, eenigzins was gewijzigd, eenstemmig en zonder beraadslaging aangenomen, en is eene commissie benoemd, ten einde hetzelve Z. M. den Koning aantebieden.

Het alzoo aangenomen adres luidt als volgt:

„ Sire, de kennisgeving. Van de voorspoedige bevalling van hare Majesteit Uwe beminde Gemalin is door de Eerste-Kamer der Staten-generaal met bijzondere deelneming ontvangen.

„ Deze heugelijke gebeurtenis zal bij de natie eene levendige blijdschap doen ontstaan. De geboorte van een Prins in Uwer Majesteits Huis zal door haar, niet minder dan door de Eerste-Kamer, als een zegen van God ook voor het vaderland worden erkend. Zij zal zich vereenigen met den wensch der Kamer, dat onze geliefde Koningin spoedig herstelle, en de jeugdige Vorst eenmaal een sieraad zij van zijn doorluchtig geslacht en een hechte steun van het nederlandsche volk.

„ De Eerste-Kamer, Sire, verheugt zich, dat zij voor het eindigen harer tegenwoordige werkzaamheden nog hare ware belangstelling mag betuigen in de regtmatige vreugde van Uwe Majesteit en van het koninklijk Huis. Zij acht zich gelukkig daarbij de aanbieding te kunnen voegen van hare zeer eerbiedige hulde, en de verzekering van hare onwankelbare trouw."

De heer *v. Rijckevorsel* heeft zich beklaagd, dat de redevoeringen van 's Konings ministers niet naauwkeurig in het Bijblad van de Staats-Courant worden vermeld, en dat daar van weder bij de laatste mededeeling van die des ministers van Buitenl. Zaken is gebleken. De heer *de Brauw* heeft, als lid der commissie voor de stenografie, te kennen gegeven, dat in het Bijblad geene redevoeringen worden opgenomen, dan die door de ministers of de leden der beide Kamers zijn nagezien en goedgekeurd.

Uit Coevorden wordt het volgende gemeld: „Sedert eenigen tijd verkeeren hier en in den omtrek zekere lieden, welke er eene industrie van maken, zilver bij den landman op te koopen. Zij geven voor, meer dan een ander te kunnen besteden; dan eens doen zij zich voor als gecommitteerden van de Munt, soms als hiertoe door vreemde mogendheden afgevaardigd; zij noodzaken de boeren als met geweld en met het uitzigt op gewin, hun zilver voor den dag te halen. Zoo dra echter dit geschied is, zijn zij even als de haai zeker van hunne prooi. Zij noemen een prijs voor het lood; nemen het zilver in de hand en maken het oogenblikkelijk onbruikbaar. Is de boer nu vertoornd, dan antwoorden zij hierop: het is immers thans ons eigendom; zij wegen het op hunne wijze, en noemen de waarde in zijn geheel, zonder het gewigt te noemen. De landman nu, wanende dat zijn goed in waarde verloren heeft, laat zich gewillig opligten. — Wij deelen dit mede, ten einde een ieder zich voor deze kooplieden zou kunnen wachten."

— Vrijdag ll., bij het doorvaren der Mare, te Leijden, stortte van eene schuit af een man en twee kinderen, jongens van 14 en 16 jaren. De man had het geluk, zich met behulp van bijstanders te redden; doch de twee kinderen zonken ten spoedigste naar de diepte. De geref. weesburger *Coenraad van Buuren* hoort het angstgeschrei, springt terstond in het water, duikt een en andermaal naar den grond en heeft het geluk om na dubbele inspanning de twee kinderen te redden. (*L. C.*)

Heden 27 Augustus, is te Haarlem een begin gemaakt met de openbare verkooping der belangrijke verzameling prenten, teekeningen, schilderijen enz. nagelaten door jhr. *Barnaart van Bergen*. Het prentwerk, *le Musée Français*, *Paris* 1803, heeft onder anderen opgebragt de som van *f* 170,—; *Tableaux de la Revolution française* *f* 75,—; *Bogaerts* werken *f* 60,—, *Noseman* en *Sepp* nederl. vogelen *f* 44,—; *Oeuvres de Wouwerman* par Moyrau *f* 47.-; Bijbel van Keur *f* 140,-; *van Loon* penningen; aloude holl. hist.; historie der nederl. Vorsten te zamen *f* 90,-; Comites et Patroni Hollandiæ *f* 102.

— In eene vergadering van houders van spaansche fondsen, te Amsterdam, onder voorzitting van den heer *Bosch van Drakenstein* belegd, is besloten, om de teleurstelling niet te ontveinzen, dat de verschenen coupons slechts voor de helft van het bedrag in nieuw fonds zullen worden verwisseld en dat de uitgestelde schuld van 1831 niet in de geconsolideerde schuld wordt opgenomen, maar om niettemin te berusten in de regeling der schuld, zoodanig als die bij de wet van den eersten Augustus is bepaald, in het vast vertrouwen, dat de nieuwe verbindtenissen stiptelijk zullen worden nagekomen, en in de hoop, dat nog later aan de coupons en de uitgestelde schuld meer gunstige bepalingen zullen worden toegekend.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 27 Augustus. Den 26sten dezer in Texel binnengekomen: *de Stad Goor*, Bakker, Dundee; *Jacobina Barbara*, Schut, Seaham; *Ceres*, Fjoljer, Nerva. Gisteren nog: *Gesina*, Smit, Bilbao; en uitgezeild: *Carolina Smith*, Poulsen, Konstantinopel; *Geziena Wilhelmina*, Dokman, Venetien; *Perceverance*, Nelson, Newcastle; *Maria*, Faber, *Oscar*, Eversen, *Faedrenes Minde*, Gjersoe, alle 3 naar Fredrikstad. Alle uit zee teruggekomen en op de reede geankerd. Wind w. z. w. harde wind.

Den 26sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Rebecca*, Bruce, Glasgow; *Chance*, Davids, Sunderland; *Arab*, Urwood, Harwich; *Concordia*, Meppelder, Archangel; *Bazar*, Niman, Riga; *Adriana*, Stoorvogel, Bergen. Gisteren nog: *Cleone*, Baxter, Havana; *Regina*, Gains, Liverpool. Niets uitgezeild. In 't gezigt: een americaansch driemastschip, de naam onbekend. Wind w.

Den 26sten dezer in Brielle niets binnengekomen, doch uitgezeild: de stoomboot *Batavier*, Londen; *Mill Hall*, Greven, Newcastle; *Eetina*, de Jonge, Riga; *Cecilia*, Mooi, *Rudolf*, Stuurman, beiden naar Bergen; *Cornelia*, Goosen, Hamburg; *Unie*, Posta, avontuur. Gisteren nog: de stoomboot *Norfolk*, Goole. Wind w. z. w. - w.

Den 26sten dezer in Maassluis niets binnengekomen, doch uitgezeild: *Maria*, Dahl, Horsens; *de Hoop*, Korda, Noordzee. Wind w.

Den 27sten Julij van Havana uitgezeild: *Snelheid*, Meijer, Amst.

Den 6den dezer van Newjork uitgeklaard: *Factory*, Jansen, *Martin Friedrich*, Kraeft, beiden naar Rotterdam.

Den 15den dezer te Gibraltar binnengeloopen: *Maria Johanna*, van der Gouwe, Palermo naar Vlaardingen, heeft de reis voortgezet.

Te Lissabon zijn binnengekomen: 16 dezer *Christina Cornelia*, Post, Maassluis; 17 dito *Fortuna*, van der Borden, Vlaardingen.

Den 23sten dezer was op de hoogte van Deal: *Asia*, Abrahams Jr., Amsterdam naar Batavia.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

27 *Augustus* 1851. — 4½ *Ure.*

		van	tot	gebl.
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½ pct.	58 9/16	11/16	58⅝
„ „	3 „	69¼	5/16	—
„ „	4 „	90½	9/16	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½ „	90	—	—
Handelmaatschappij . . .	4½ „	109¼	—	—
Oost-Indische Leening. .	4 „	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.		—	-	—
Leen. „ „ .	4½ pct.	99⅞	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½ „	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3 „	53 3/16	¼	53 3/16
„ . . .	5 „	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5 „	106⅞	107	—
„ „ 1828/1829,	5 „	106⅜	—	—
Certificat. „ 1831/1833.	5 „	9 ⅛	—	—
„ „ 1840. . . .	4 „	89¼	½	89¼
„ bij Stieglitz . .	4 „	89⅛	--	—
„ „ „ N. .	4 „	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6 „	66⅞	—	—
Certific. van „ . .	6 „	67⅛	¼	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*	—	—	—
Obligatiën	4 pct.	79½	—	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5 „	15 7/16	—	—
„ „ £ 510,	5 „	15 7/16	½	—
„ Onb. Stukk.	5 „	15⅜	7/16	—
Obligatiën	3 „	—	—	—
„ Binnenl. . . .	3 „	35 7/16	½	—
Passieve		5 11/16	—	—
Ardoin Coupon		8 3/16	¼	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. . .	5 pct.	—	—	—
„ „ „ . .	4 „	65	—	—
„ Metalliek . .	5 „	77 7/16	9/16	—
„ „ N. . .	5 „	81⅝	13/16	81⅝
„ „ . .	2½ „	39 15/16	40	—
BELGIE, ...	2 pct.	—	—	—
Banc. Belgie	2½	—	—	—
Rothschild, ...	2½ „	48 9/16	—	—
„	4½ „	48 11/16	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5 „	91¼	—	—
„ „ £ 200	5 „	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4 „	—	—	—
„	4 „	33 13/16	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5 „	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5 „	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3 „	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1¾ „	14 11/16	13/16	—
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100	.5 „	27¾	15/16	27⅞
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actiën.		2½	9/16	—

Rusland cert. admin. te Hamburg 5 pc. 100½; dito te Londen 4½ pc. 100. Denemarken oblig. te Londen 5 pc. 101⅜. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit: *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

J. STROEVE Bz., *Pres.*

De prijzen der binnenl. zoo wel als der buitenl. fondsen waren heden weder flaauwer; en al dezelve waren tot min of meer lagere prijzen te verkrijgen.

MADRID, 22 Augustus. De 3 pc. 36½; 5 pc. 17¼ à ⅛.

WEENEN, 26 Augustus. De 5 pc. Metall. 96⅜.

BERLIJN, 25 Augustus. De 4½ pc. leening 104.

FRANKFORT, 25 Augustus. De 5 pc. Metall. 80¼. Nederl. 2½ pc. 58⅝. Spanje 3 pc. 35 9/16.

LONDEN, 26 Augustus. De 3 pc. gecons. resc. 96¼ à ⅜. Mexico 28⅜ à ⅝. Peru 90 à 91. Spanje 5 pc. 20¾ à 21; 3 pc. 37¾ à 38.

PARIJS, 26 Augustus. De 3 pc. renten 56 fr. 80; 5 pc. 94 fr. 95. Spanje 3 pc. 35½.

ANTWERPEN, 26 Augustus. De 5 pc. Belgie (1848) 98⅞ à 99½; 5 pc. Spanje 15 3/16.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 27 Augustus. *Tarwe* weinig in omgegaan; 125 Zeeuws. *f* 230. — *Rogge* tot ruim vorige prijzen met goeden handel; in entrepot: 115, 116 ℔ gedr. *f* 140, *f* 142; consumptie: 118 ℔ gedr. *f* 152. — *Garst* in een doen; 116 ℔ Deens. *f* 149. — *Koolzaad* Zeeuws. *f* 297; Polder *f* 294; Vries. *f* 291; op 9 vat, dad. *f* 324; Sept. *f* 327; Oct. *f* 330; Nov. *f* 333; April *f* 345.

AMSTERDAM, 27 Augustus. *Raapolie* wel zoo aangenaam, ord. cond. *f* 32½; vliegend *f* 31¼ à *f* 31½; op levering ruim prijshoudend; p° Sept. 31½; p°. Oct. *f* 32; p° Nov. *f* 32½; p° Dec. *f* 32½ à *f* 32¾. p° Mei 1852 *f* 33¾. *Lijnolie* ord. cond. *f* 34; vliegend *f* 33. *Hennepolie* ord. cond. *f* 36½.

NIJMEGEN, 26 Augustus. Alhier was de middelprijs ter markt van gisteren: van de 454 verkochte mudden Inl. *tarwe* per mud *f* 7,84; van de 104 verkochte mudden Hoogl. dito *f* 9,69; van de 764 verkochte mudden *rogge* *f* 5,69; van de *gerst* de hoogste prijs *f* 4,50 en de laagste *f* 4,25; van de *boekweit* de hoogste prijs *f* 6,90 en de laagste *f* 6,50; van de *haver* de hoogste prijs *f* 3,50 en de laagste *f* 2,50; van de *graauwe erwten* de hoogste prijs *f* 9,50 en de laagste *f* 8,50.

*** LANDGENOOTEN!

Eene zware ramp heeft de hervormde gemeente van Haaksbergen, in de provincie Overijssel, getroffen.

Hare kerk is met orgel en banken eene prooi der vlammen geworden, door den aldaar ontstanen brand van Zaturdag den 16den dezer, alwaar, binnen den tijd van 2 uren, niet alleen hare kerk, maar ook nog 29 huizen en 2 schuren in de asch zijn gelegd.

Het is in deze eeuw de tweede maal dat zij daarvan wordt beroofd. In 1809 door de kerk te hebben moeten overgeven, met al de kerkengoederen, aan de r. c. gemeente, ten gevolge van een besluit van Koning *Lodewijk*, en nu door den fellen brand.

Heeft de gemeente toen, bij de bekoming eener subsidie, alle krachten ingespand ter verkrijging eener nieuwe kerk, thans is zij daartoe niet bij magte.

Door het verlies van alle inkomsten, heeft zij met moeite uit subsidien en liefdegaven hare eeredienst zoeken staande te houden, zoodat dezelve niet voor brand kon worden verzekerd.

Het is daarom dat kerkvoogden thans de hulp moeten inroepen van hunne edele landgenooten en dezelve liefdegaven afsmeeken ter bekoming van eene nieuwe kerk.

Ieder menschenvriend, ieder predikant, ieder lid van deze of gene instelling of genootschap wordt vriendelijk uitgenoodigd, om daarvoor liefdegaven intezamelen en zich in verbinding te willen stellen voor dat edel doel, terwijl later de namen zullen worden opgegeven dergenen, welke zich met het inzamelen van liefdegaven belasten.

Haaksbergen, den 23sten Augustus 1851.

Uit naam van het Kollegie van Kerkvoogden,
W. VAN DEN HAM, Predikant.
J. D. JORDAAN, President.

De Uitgevers der *Haarlemsche Courant* zullen zich mede met het ontvangen van liefdegiften tot dit bijzondere doel belasten.

*** WAARDE LANDGENOOTEN!

Gij zult uit de reeds in eenige nieuwsbladen medegedeelde berigten gezien, per gerucht gehoord, of zelf op de plaats aanschouwd hebben, hoe dit dorp in den namiddag van den 16den dezer door eene allerontzettende ramp is getroffen, daar, door een' hevigen en snel toenemenden brand, dertig woonhuizen, de kerk der hervormden en twee schuren tot den grond toe zijn vernield geworden.

In korten tijd waren vijf huizen in de Molenstraat en al de gebouwen der Oosterstraat aangestoken, en vertoont deze thans niets dan een' puinhoop.

Zes en veertig huisgezinnen werden hierdoor van woning en dak beroofd, en de meesten daarvan zien met angst en kommer den naderenden winter te gemoet; daar onderscheidene, ofschoon met gevaar van hun leven, eenige goederen hebben gered, echter nog veel, zeer veel, voor hunne oogen hebben zien verbranden, en daaronder alle hunne reeds ingeoogste granen, voeder voor het vee, enz. enz.

Groot is de aangerigte schade en onherstelbaar het geledene verlies, terwijl, zonder krachtdadige hulp van elders, velen, die anders een matig bestaan hadden, of onder de welvarende middelklasse konden gerekend worden, ten bedelstaf zijn gebragt.

Op u, liefdadige landgenooten! die zoo dikwijls, als de nood riep, ter redding of leniging van rampen met hulp zijt tusschenbeide gekomen, is evenwel hunne hoop gevestigd.

De ondergeteekenden, welke zich onder goedkeuring van den heer Commissaris des Konings, die in persoon de grootheid van de ramp heeft aanschouwd, tot eene commissie hebben gevormd, tot inning van liefdegaven, en voor de behoorlijke uitdeeling derzelve zullen zorg dragen, doen dan ook een beroep op uwe liefdadigheid.

Wilt eene gift afzonderen tot leniging van het ongeluk, eenigen uwer landgenooten overkomen, en deze aan den eerst-ondergeteekende, als president der commissie, of aan een hunner doen toekomen; zullende alle giften, hoe gering ook, met dankbaarheid worden ontvangen en ter zijner tijd daarvan openbare mededeeling worden gedaan.

Haaksbergen, den 21sten Augustus 1851.

H. VERBEEK, Burgemeester.
H. WIEGINK, Pastoor.
W. VAN DEN HAM, Predikant.
H. A. BAARSLAG, Rijks-Ontvanger.
G. J. EYSINK, Logementhouder.

Ook de Heer J. VAN DEVENTER H. AZN., te Zwolle, en Uitgevers dezer Courant zullen zich volgaarne met het ontvangen van liefdegiften voor bovenbedoeld einde belasten.

*** KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der Stad HAARLEM brengen ter kennis van het algemeen, dat de BEGROOTING der Plaatselijke Inkomsten en Uitgaven voor den jare 1852, heden aan den Raad aangeboden, op de Secretarie dezer Gemeente voor een ieder ter lezing is nedergelegd en in afschrift, tegen betaling der kosten, verkrijgbaar gesteld.

Haarlem, den 27sten Augustus 1851.

Burgemeester en Wethouders voornd.,
DE BRUYN KOPS.
Ter ordonnantie van dezelve,
H. J. GERLINGS.

*** Het Bureau der Kiezers-Vereeniging *Orde en Eensgezindheid* noodigt mits deze al de Kiesgeregtigden dezer Stad, die alsnog mogten genegen zijn op de bepalingen in het Reglement dier Vereeniging vervat, zich aan haar aantesluiten, uit, om tusschen heden en aanstaande Donderdag den 28sten dezer, des namiddags ten 2 ure, door voorafgaande onderteekening van het Reglement, van hunne deelneming te doen blijken.

Dit Reglement, hetwelk bereids meer dan honderd handteekeningen van kiesbevoegde burgers draagt, zal tot dat einde aanst. Dingsdag en Woensdag ochtend van 10 tot 4 ure, en Donderdag morgen van 10 tot 2 ure op dezer Stads-Doelen ter inzage en onderteekening gereed liggen, terwijl er altijd een of meer Leden van het Bureau zullen tegenwoordig zijn, om, des verlangd wordende, de gewenschte inlichtingen te geven.

Verder worden al de Leden opgeroepen, om op dien zelfden dag overtegaan tot het opmaken van het gros, overeenkomstig art. 11 van het Reglement, aldus luidende:

„ Al degenen die door meer dan een tiende deel der aanwezigen gestemd zijn, zullen door middel van de *Haarlemsche Courant* en van het *Haarlems Weekblad* aan hunne medeburgers bekend gemaakt worden, als in aanmerking te zijn gekomen, met aankondiging tevens van plaats, dag en uur, waarop men zal overgaan tot de benoeming van de Candidaten dezer Kiezers-vereeniging."

Het Bureau zal ter ontvangst der stembiljetten, waarop hoogstens 21 namen zullen mogen voorkomen (zullende, zoo er meer op de biljetten mogten staan, alleen de 21 eerstgenoemden in aanmerking worden genomen), op de Stads-Doelen zitting nemen op Donderdag den 28sten dezer, des namiddags van 2 tot 3 en daarna nog eens, van 6 tot 7 ure; waarna onmiddelijk, in tegenwoordigheid van de aanwezige Leden, tot de opening der biljetten en het opmaken van het gros zal worden overgegaan.

Het Bureau der Kiezers-vereeniging *Orde en Eensgezindheid*,

Mr. JOH. ENSCHEDÉ JR., Voorzitter.
Mr. F. L. WILLEKES MACDONALD.
Jhr. Mr. J. P. TEDING VAN BERKHOUT JR., Thesaurier.
J. VAN HARLINGEN.
A. VAN STRALEN.
F. H. KLEINE, Secretaris.
Dr. A. VAN DER WILLIGEN.

*** HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

PUBLIEKE VERKOOPING, ten overstaan van een daartoe bevoegd Beambte, op Donderdag den 28sten Augustus 1851, des voormiddags ten 10 ure, aan de Werkplaats der Holl. IJzeren Spoorw.-Maatsch., buiten de Spaarnwouderpoort te Haarlem, van eene partij OUD GEGOTEN EN GESLAGEN IJZER EN STAAL, bestaande grootendeels in oude *Wielbanden*, veel *bruikbaar oud IJzer*, *Veerenstaal* en oude *Vijlen*; alles meerendeels van beste *kwaliteit*.

De verkooping zal geschieden om *contant geld*. Alles te bezigtigen van den 26sten Augs. e. k. tot op den verkoopdag, van des voormiddags 9 tot 12 ure en des namiddags van 2 tot 6 ure.

Het gekochte zal kosteloos vervoerd worden naar een der Stations van den Holl. IJz. Spoorw., naar verkiezing van den Kooper.

STOOMBOOTVAART
OP SCHOTLAND,
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,
VAN ROTTERDAM NAAR LEITH.

Het Stoom-Schroefschip IVANHOE, Kapitein THOMAS ROBERTSON, vertrekt *Zaturdag* 30 *Augustus*, des morgens vroeg. Adres bij de Agenten *George Levingston* en *J. A. Houwens*.

*** De Goederen worden Vrijdag ingeladen.

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *CHARLOTTE MARIE PLANTEAU*, geliefde Echtgenoot van H. P. VAN HEUKELOM.

AMSTERDAM, 22 Augustus 1851.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, *MARIA JACOBA BEIJERMAN*, beviel heden van een' *dooden* ZOON.

ROTTERDAM, den 23sten Augustus 1851. J. M. A. CAZAUX.

*** Heden beviel bijzonder voorspoedig van eene DOCHTER *PIETERNELLA ANNA SCHRAM*, geliefde Echtgenoot van C. VAN DIJK.

NEUZEN, 24 Augustus 1851.

*** Bevallen van een' ZOON *A. L. EIGEMAN*, Echtgenoot van J. M. VEENHUIJSEN.

AMSTERDAM, 24 Augustus 1851.

*** Bevallen van een' ZOON Vrouwe *J. M. C. PELS RYCKEN — WILLINCK.*

BREDA, 25 Augustus 1851.

*** Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *E. J. H. C. DOLLEMAN*, geb. *DE ROOCK.*

DELFT, 25 Augustus 1851.

*** Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *M. VAN SAANE*, Echtgenoote van PIETER NOOMEN Jz.

ZAANDAM, 25 Augustus 1851. Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON *A. M. C. KAAKEBEEN*, geliefde Echtgenoot van W. P. STEENHOFF.

AMSTERDAM, 25 Augustus 1851.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *MATILDA AMELIE LAMBERT*, geliefde Echtgenoot van Mr. JOHANNES ENSCHEDÉ Jr.

HAARLEM, 26 Augustus 1851.

*** Aan boord van het Barkschip *Neêrlands Koning*, zeilende ter breedte van de *Azorische Eilanden*, koers naar Nederland houdende, stierf, na een smartelijk lijden van 14 maanden, in den ouderdom van 28 jaren, E. T. A. H. VAN RIJNEVELD, 1ste Luitt. bij de O. I. Kavallerie.

29 Julij 1851. Eenige kennisgeving.

*** Heden middag, ten twaalf ure, overleed, ten huize van den Wel-Edelen Heer *J. A. van Pesch*, Instituteur onder *Hazerswoude*, mijn jongste Zoon, CORNELIS JOHANNIS, in den ouderdom van ruim twaalf jaren.

A. MIJNLIEFF FZN.

KORTEN-OORD, onder *Nieuwerkerk a/d IJssel*, 22 Augustus 1851.

Deze dient zoowel tot algemeene als bijzondere kennisgeving.

*** Op heden overleed, in den ouderdom van bijna 77 jaren, de Wel-Edel-Geboren Heer LEENDERT PETRUS KNUYSE DE MEY.

OOSTERDRECHT, 23 Augustus 1851.

*** DORDRECHT, den 23sten Augustus 1851. Heden overleed mijne waarde Echtgenoote, SUSANNA WILHELMINA LEYENDEKKER, in den ouderdom van ruim 63 jaren. H. DE KAT.

*** MEPPEL, den 24sten Augustus 1851. Heden overleed, tot mijne en zijner dierbare Betrekkingen innige droefheid, mijn eenige Broeder, de Heer JAN BUISMAN SMIT, in den ouderdom van ruim 28 jaren.

Eenige kennisgeving. G. SMIT.

*** 's HERTOGENBOSCH, 24 Augustus 1851. Ons geliefd jongste Dochtertje, GEERTRUIDA EUPHEMIA, ging ons heden, na eene ziekte van ruim vijf weken, voor naar betere wereld. Vier jaren en drie maanden was zij onze zorg en vreugde. L. FRIESE — OOSTING.

Dienende tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, vooral te *Zalt-Bommel*.

*** Heden middag, ten 4 ure, ontsliep zacht, na een langdurig lijden, onze waarde Broeder en Behuwd-Broeder, SABINUS HENDRIK VOGEL, in den ouderdom van 50 jaren en bijna 2 maanden. *Uit aller naam,*

OUDENBOSCH, den 24sten Augustus 1851. C. H. VOGEL.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 53 jaren, op *den Huize* WELGELEGEN, nabij *Arnhem*, de Wel-Edele Heer CAREL LODEESEN.

25 Augustus 1851. E. JARMAN, Wed. *C. Lodeesen.*

*** *N'attribuez, ni à coquetterie, ni à caprice, le refus formel d'un entretien, la dernière fois que nous nous rencontrâmes.*

Si tel fut le cas . . . .

Vous m'ecrirez, car je souffre de toutes les phases de l'incertitude.

*** Alle degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan nu wijlen PIETER FRANZEN, in leven Landman, gewoond hebbende en op den 27sten Julij 1851 overleden in de Wijde-Wormer, worden verzocht daarvan, vóór of op den 6den September 1851, opgave of betaling te doen aan den Executeur-Testamentair, P. DE JONG, in de Wijde-Wormer, of den Notaris S. DE VRIES, te Purmerende.

*** Al degenen die iets hebben te vorderen van, of verschuldigd zijn aan den Heer FRANCISCUS PARKERVERBOOM gewoond hebbende vroeger te 's Hertogenbosch en laatst te Weesp, en den 22sten Junij 1851 overleden te Weesp, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen aan den Notaris VAN DER HORST, aldaar, voor 15 September e. k.

KOST-SCHOOL VOOR JONGE HEEREN TE NIJMEGEN.

Aan geëerde Betrekkingen wordt beleefdelijk kennis gegeven, dat de JAARLIJKSCHE LEERCURSUS eenen aanvang zal nemen *den eersten September e. k.*

E. DE JONG, Kost-Schoolhouder.

*** Op eene Plaats in de nabijheid van 's Gravenhage wordt gevraagd, tegen primo September of zoodra mogelijk, in eene Dorpsschool: Een ONDERMEESTER van de P. G., bezitter van den derden Rang en in staat de beginselen der Fransche Taal te onderwijzen. Adres, *franco*, onder Letters A. Z., aan de Boekhandelaren A. KLOOTS & COMP., 's Gravenhage.

*** In eene *Apotheek* te Haarlem vraagt men, tegen 1° November of eerder: Een LEERLING, van de P. G. Adres, onder Lett. X., bij J. H. KNOOP, op het Donkere Sparen aldaar.

*** Men verlangt, hoe eer hoe liever, in een' BOEKWINKEL, in eene der groote Steden van Z.-Holland: Een BEDIENDE van de P. G., het Kantoorbinden en Kartonneren verstaande, van fatsoenlijk voorkomen en geschikt om in den Winkel te bedienen. Alleen Personen die voldoende getuigschriften van onbesproken gedrag, eerlijkheid en bekwaamheid kunnen overleggen, zullen in aanmerking komen. Adres, *franco*, onder Letters W. M., aan den Boekhandelaar J. M. VAN 'T HAAFF, te 's Gravenhage.

*** TUINKNECHT.

Met 1° November e. k. wordt gevraagd, in de omstreken van Rotterdam, om alleen te werken: Een ongehuwde TUINKNECHT, van de R. K. Godsdienst, bekwaam in het Snoeijen, Broeijen, Bloemen behandelen en aankweeken. Adres met *franco* Brieven, onder Letter G, bij de Boekhandelaars GEBROEDERS HENDRIKSEN, aan de Zoetebrug te Rotterdam.

*** Men verlangt, tot verdere opleiding van een Meisje van 15 jaren, eene GOUVERNANTE, van Protest. Godsdienst, bekwaam tot het geven van grondig onderwijs in de Hollandsche, Fransche en Engelsche of Hoogduitsche Talen, enz. Kennis van Muziek (Piano) zal tot aanbeveling strekken. Adres, met *franco* Brieven, onder Letters C. M., bij den Heer SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden.

VERLOREN,

op Zaturdag den 23sten Augustus j. l., des avonds, in de nabijheid of op het Station van den Spoorweg te Haarlem: Een GOUDEN, met blaauwe Turquoisen bezette BRACELET. Degene, die dezelve gevonden mogt hebben en ze terugbezorgt bij de Kantoor-Boekverkoopers BEEKMAN & SCHOUTE, op het Rokin, N°. 138, te Amsterdam, zal daarvoor genereus beloond worden.

Ingevolge Koninklijke magtiging van den 18den Junij 1846, dit jaar de KERMIS te Leyderdorp invallende op Maandag den 1sten September en eindigende op Zaturdag den 6den September, wordt bekend gemaakt, dat op dezelve geene *Bedelaars*, *Horoskooptrekkers* of *Loterijspelers* zullen worden toegelaten.

*** TE HUUR,

om met Februarij en Mei 1852 te aanvaarden: Het bijzonder aangename BUITENGOED *HYDE-PARK*, gelegen aan den Straatweg van Arnhem op Utrecht, tusschen Doorn en Driebergen; bestaande in eene Heerenhuizinge, voorzien van alle commoditeiten, ruim Koetshuis en Stalling voor 8 Paarden, vruchtbaren Moestuin, Boomgaard en aangename Wandelingen, benevens wildrijke Jagt en Visscherij. *Franco* te bevragen bij den Rentmeester H. DE VRIENDT, te Langbroek, en bij VAN SELM, te Driebergen.

*** TE HUUR,

in eene kleine Stad van Gelderland: Een WINKELHUIS, waarin sedert eene eeuw eene *Kruideniers-Affaire* en *Slijterij* met goed succes wordt uitgeoefend; het Huis bevat nieuwe Kamers, twee Kelders, afgesloten Zolders en ruim Achterhuis. Informatiën zijn te bekomen, onder Letters A. J., bij den Boekh. W. J. THIEME, te Zutphen. Brieven *franco.*

*** P°. Nov. e. k. te Wijk bij Duurstede te HUUR, voor eenen zeer matigen prijs: Eene HEERENHUIZINGE, met zes behangene en bestucadoorde Beneden- en Bovenkamers, met Tuintje en verder wat tot eene zoodanige Huizinge behoort. Adres: E. VAN OORSCHOT, aldaar. Brieven *franco.*

*** IN GELDERLAND OF NOORD-BRABAND.

Men verlangt tegen November of later te huren: Een HUIS met TUIN, of een BUITEN met ten minste acht Kamers, in de Provincie Gelderland of Noord-Braband, waar voor beide Sexe goede Scholen zijn en Protestantsche Kerk. Met naauwkeurige opgave van Huurprijs enz. verzoeke Brieven *franco*, onder Lett. Z., aan de Boekverkoopers JACOBS & MEIJERS, te Amersfoort.

*** *Haarlem*, 27 *Augustus* 1851.

De kloof, die mij op het terrein van publieke bemoeijingen meer dan immer van Mr. F. L. WILLEKES MACDONALD scheidt, mijne hem reeds bekende afkeuring over zijne houding in de zaak der aanstaande Gemeente-Verkiezingen, zijn voor mij afdoende redenen tot *openbaarmaking* van onderstaanden Brief. De *lof* en de *gevoelens*, daarin uitgesproken, blijven voor rekening van den Schrijver. Jhr. M. SALVADOR.

„ Salvador,

„ Uw briefje van heden heb ik schriftelijk willen beantwoorden, opdat mijne woorden meer blijvende waarde voor U hebben zouden.

Ik acht U hoog als een man van een vast, onwrikbaar karakter, vrij van al de benzelarij, aan menschen van geboorte en geld zoo eigen.

Ik houd uw hart voor braaf en edel, uw gevoel voor warm en menschlievend, uw geest voor helder en krachtig.

Gij zoekt, ik ben er overtuigd van, niet de bevrediging van eigen trots, niet de voldoening der eigenliefde, niet het bereiken van zelfzuchtige oogmerken, maar gij hebt de verbetering, de veredeling der Joden, maatschappelijk en zedelijk, tot het gewijde doel van uw leven gemaakt.

Gij hebt daartoe een strijd op leven en dood begonnen. Of gij zult overwinnen, is eene vraag die aan de Toekomst behoort. Wat gij nu behoeft, hebt gij juist in uw briefje uitgedrukt.

Hebt gij gewerkt op gemoederen zonder veerkracht, dan zult gij behoefte hebben aan de bemoediging van hen, die het goede, dat gij beoogd hebt, kennen en waarderen en er U te meer om achten.

Wordt gij wederkeerig aangevallen, dan kunt gij den zedelijken steun behoeven, die het vertrouwen in en van ons opregt toegenegen personen verschaft.

Gij hebt mij uwe vriendschap en uw vertrouwen aangeboden, ik neem ze aan, niet in het geheim, maar openlijk als het zijn moet, dat is, waar het U noodig of nuttig kan zijn.

Ik neem ze aan, omdat ik met mijne gansche ziel uwe bedoelingen ben toegedaan en den dag zal zegenen, waarop onder het verouderd en verachterd Jodendom een nieuw Licht zal opgaan, niet het Licht des Christelijken geloofs, niet dat der Christelijke openbaring, maar van die schoone, zuivere, menschen veredelende en geluk aanbrengende zedeleer, die de grootste wijsgeer der oudheid voor *alle* menschen bereikbaar heeft gesteld.

Deel mij gerust alles mede wat daartoe in eenige betrekking staat. Gij zult mij altoos bereid vinden U aan te hooren en te raden, waar gij meent dat U zulks dienstig zal kunnen zijn.

Voor altijd

uw Vriend"

Vrijdag 8 *December* 1848. (get.) MACDONALD.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Een STEENEN WIND-KOORNMOLEN, met 13 Bunders *puiks* LAND, in eene volkrijke en welvarende Gemeente in de Provincie Utrecht. Nadere onderrigting te bekomen, met *franco* Brieven, bij H. MANTEN, te Maarssen.

*** TE KOOP: De Volbloed SCHIMMEL-HENGST *Pantalon*, geb. 1847, zoo wegens afkomst als ligchaamsbouw uitmuntend geschikt voor de Fokkerij van Rijpaarden en Paarden van weelde; alsmede eene VOS- en eene SCHIMMEL-MERRIE, van 1847 en 1848, in alle Tuig goed aangereden. Te zien te *Berkenrode*, bij Haarlem.

*** Te KOOP: Een uitmuntende JAGTHOND. Te bevragen op de Hofstede *Beeckesteijn*, bij Velsen.

*** G. J. KOOPMAN, TH. REICHELT en W. C. DE BOSSON zullen op Maandag den 1sten September 1851, des middags ten 12 ure, te Amsterdam, in het Lokaal in de Warmoesstraat, presenteren te verkoopen: Extra mooije DRAMSCHE en BIJHAVENSCHE Balken, Spieren, Ellens, Juffers, Kolders en Deelen; Vuren en Greenen, nieuwe en jarige, Riga, Stettin en Narva Balken, Kroon Dantziger MOLENROEDEN, Deelen en Hamburger Balken; alsmede eene nieuwe, onaangebrokene lading Helsingfordsche Platen en Deelen. Liggende in de Oude Schans en op de Wallen, volgens Notitiën, te bekomen bij ALTIUS & C°.

*** G. W. WESSELING zal op Maandag den 1sten September 1851, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije, nieuw aangekomene partij Greenen en Vuren, Dramsche en Bijhavensche, Dantziger, Riga en Narva Balken; Rigasche Wagenschotten; Zweedsche, Dantziger en Noordsche Deelen; Juffers, Ellens, Eikenhout, Azijnestokken en andere HOUTWAREN. Liggende in den Binnenkant en op den Wal.

*** ENGESMET en SARLET zullen verkoopen, te Haarlem, in de Damstraat, op Dingsdag den 2den September 1851 en volgenden dag: FRAAIJE MAHONYHOUTEN MEUBELEN, als: Eene Buffettafel, Eet-, Thee-, Penant-, Speel- en Gemaktafels, Mahonyhouten Stoelen, een Eikenhouten Kabinet en Schrijftafel met Cilinder, Lessenaars, IJzeren Kisten, Spiegels, Teekeningen door *Tim*, in Lijsten met Glazen; een Forto-Piano van 5½ Oct.; Boeken, waarbij *Moubach*, Godsdienstpligten, *Stuart*, Romeinsche Geschiedenis; Porcelein, Ornementen, eene Pendule, Koper-, Tin- en IJzerwerk; Tafel- en Bedlinnen, Bedden met Toebehooren, Vloerkleeden en Karpetten; Goud, Tafel- en ander Zilverwerk, eenige Medailles en hetgeen verder te koop zal aangeboden worden. Daags te voren, ten Sterfhuize en in het Lokaal in de Warmoesstraat, voor ieder te zien.

Goud, Zilver en Boeken zullen Woensdag den 3den verkocht worden.

*** ENGESMET en SARLET zullen verkoopen, op Dingsdag den 9den September 1851 en volgenden dag: De BIBLIOTHEEK, nagelaten door wijlen den Hoog-Wel-Geboren Heer Jonkheer W. P. BARNAART VAN BERGEN, waarin, onder meer andere belangrijke Werken, in verschillende Talen, voorkomen: *Le Moniteur Français*, 1789—1831, in 84 egale Fransche Banden; Atlassen, Kaarten, enz. De Catalogussen zijn bij bovengemelden verkrijgbaar, alsmede bij de onderstaande Heeren Boekhandelaren: te Amsterdam *F. Muller*, *G. D. Bom*, *C. Weddepohl*, *W. Willems*; Arnhem *H. B. Breyer*; Rotterdam *J. van Baalen & Zonen*; 's Hage *K. Fuhri*; Leyden *van den*

Heuvell, Schreuder & van Baak; Dordrecht *Blussé & van Braam*; Utrecht Wed. *J. G. van Terveen & Zoon*; Groningen *J. Oomkens & Zoon*; Tiel *Wermeskerken.*

*** De Notaris Mr. J. de LOUTER zal, ten verzoeke van zijnen Principaal, ten huize van den Logementhouder *B. van den Broek*, in *de Vergulde Zwaan*, te Amersfoort, op Zaturdag den 6den September 1851 publiek verkoopen:

Eene sedert korten tijd grootendeels vernieuwde HUIZINGE, groot 8 Kamers, Meidenkamer, Keuken, Kelders, ruime Zolders en verder alle Gemakken, waarachter een' sierlijk aangelegden TUIN, voorzien van verscheidene exquise Vruchtboomen; staande en gelegen op het beste gedeelte der Stad, op de Langestraat, zeer geschikt voor alle Handelszaken.

Alles breeder bij Biljetten omschreven, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij bovengenoemden Notaris, Mr. *J. de Louter.*

Op Dingsdag den 9den September 1851 zal bovengenoemden Notaris, onder **Boekverkoopers**, verkoopen: De FONDS-ARTIKELEN en BOEKDRUKKERIJ van den Heer W. J. van BOMMEL van VLOTEN, tenzelfden huize, waarvan de Catalogus eerdaags aan de belanghebbenden zal afgezonden worden. Brieven *franco.*

*** Ten gevolge van voorgenomene verandering van woonplaats van den Eigenaar zal, ten overstaan van den te Woubrugge residerenden Notaris Jb. KEMPENAAR, in bijzijn van Getuigen, op Donderdag den 11den September 1851, des voormiddags ten elf ure, ten huize van den Kastelein *Dk. Treur*, te Ter-Aar, in het openbaar worden opgeveild (en op later aan te kondigen dag worden afgeslagen en finaal verkocht): Eene kapitale HEERENHUIZING, bestaande uit twee Woningen, voorzien van vier behangene Beneden- en drie dito Bovenkamers, Beneden- en Bovenkeuken, idem Dienstbodenkamers, voorts een ruime Zolder, Kelder, Regenbak, alsmede annexe Stalling en Koetshuis, Turfschuur en verdere Commoditeiten; Tuin, groote Boomgaard, beplant met beste, vruchtdragende Boomen, en wijders het daartoe behoorend BOSCH of LUSTPLAATS, hetwelk zeer geschikt is voor de liefhebberij der Jagt; alleraangenaamst staande en gelegen in of nabij de Kerkbuurt onder de Gemeente van Ter-Aar, te zamen ter Kadastrale grootte van 1 Bunder, 3 Roeden, 50 Ellen. Te aanvaarden 1 November 1851. Nadere informatiën zijn te bekomen bij den voormelden Notaris KEMPENAAR, te Woubrugge.

*** Op Zaturdag 30 Augustus en Zaturdag 13 September e. k., telkens des middags ten 12 ure, zal binnen Barneveld, in het openbaar, onder meerdere Goederen worden verkocht:

Een onlangs nieuw gebouwd HEERENHUIS, gelegen even buiten het aanzienlijke Dorp Barneveld, alwaar bloeijende Instituten voor Jonge Heeren en Jonge Jufvrouwen gevestigd zijn, aan den Grindweg op Ede; bevattende het Huis zes behangene Boven- en Benedenkamers, waarvan twee met Stookplaatsen, Keuken, Kelder, Zolder en verdere Gemakken; mitsgaders 1 B., 14 R., 90 E. BOUW- en HOFLAND, gedeeltelijk aangelegd tot terrein van vermaak. Te aanvaarden 1 Mei a. s.

Nadere informatiën zijn *franco* te bekomen ten Kantore van den Notaris van den HAM, te Lunteren, alsmede bij den Heer H. van den HAM, te Barneveld.

*** **VERKOOP VAN EEN' WIND-KOREN- EN PELMOLEN, ENZ.**

De Notaris A. L. de KRUIJFF, te Voorst, zal op Dingsdagen den 2den en 16den September 1851, telkens om 11 ure, ten huize van *C. J. Buurman*, te Apeldoorn, veilen en *zonder beraad* verkoopen:

Een welbeklante WIND-KOREN- en PELMOLEN, *DE HOOP* genaamd, kunnende voegzaam mede tot *Oliemolen* worden ingerigt, met Woonhuis en Gronden, groot 1,15,40, staande te Apeldoorn, in de nabijheid van de R. C. Kerk. Inmiddels *uit de Hand te Koop.* Te bevragen bij voornoemden Notaris, bij wien tevens te KOOP is: Een goed ingerigt HEERENHUIS, bevattende 5 Kamers, gedeeltelijk behangen, Koetshuis, Stalling, groote Tuin enz., staande aan den Straatweg te Voorst. Brieven *franco.*

*** Door LOMAN en REUDLER, te Amsterdam, is heden aan de Inteekenaars verzonden: de 7de, 8ste en 9de Aflevering van het

TIJDSCHRIFT VOOR WIS- EN NATUURKUNDE.

Inhoud der eerste Afleveringen:

Nieuwe handelwijze om de Wortels eener getallen-vergelijking te benaderen. Beschouwing van het Galvanismus. *Leverrier's* ontdekking van Neptunus, uit de storingen van Uranus berekend. Polen en Poollijnen. Over de bewegende kracht der warmte en de wetten welke zich daaruit laten afleiden. Nieuwe en eenvoudige handelwijze ter bepaling der drie Wortels eener cubische vergelijking. Eenige merkwaardige stellingen, welke met behulp der Transversalen kunnen bewezen worden. Iets over den Vierhoek in den Cirkel. Iets over harmonische en rekenkunstige reeksen in de Meetkunst. Nieuw betoog van het theorema van *Sturm*, naar Prof. *Lobatto.* Iets over de vorming van den Hagel, naar Dr. *J. Löwe.* Opmerkingen over de waarneming der Windhozen, door *Ch. Martens.* Eigenschappen van de figuur, die ontstaat wanneer men op de zijde van den driehoek vierkanten beschrijft. Over de beweging der Maan en hare Schijngestalten. Over de Zonsverduistering van 28 Julij 1851 en over de berekening der Zonsverduisteringen.

MET PLATEN.

De inteekening staat voortdurend open, voor *f* 5 den geheelen jaargang van 12 Afleveringen, met *zes Platen.*

*** **BERIGT AAN DEN BOEKHANDEL,**

dat, binnen een paar dagen, de TWEEDE DRUK zal gereed zijn van:

D. MOLENAAR, NOODIG ONDERRIGT ENZ., naar aanleiding van het **WOORD** van Professor **HOFSTEDE DE GROOT** over de Groninger Godgeleerden, en alsdan aan de nog onbeantwoordde aanvragen zal voldaan worden.

De ERVEN THIERRY & MENSING.

'*sHage*, 27 *Augustus* 1851.

*** De Boekhandelaren **Kemink en Zoon**, te Utrecht, hebben uitgegeven:

DE GRONINGER SCHOOL IN HAREN STRIJD.

Brief aan den Hoogleeraar **Dr. P. Hofstede de Groot**, tot antwoord op zijn Woord aan de Hervormde Gemeente te 's Gravenhage, door

Dr. J. I. DOEDES, Predikant te Rotterdam.

Gr. 8°. *f* 0,65.

DISSONANTEN MET DEN GRONDTOON ONZER EEUW.

Aphorismen over Godsdienst en Staatkunde, en over Christenkerk en Christengeloof in onderlinge betrekking.

Gr. 8°. *f* 0,40.

Jaarboeken voor Wetenschappelijke Theologie,

onder redactie van **Dr. J. I. Doedes, Dr. P. Harting, Dr. H. H. Kemink** en **Dr. J. J. van Oosterzee.**

IXe Deel, 2e Stuk. Prijs per Deel, van 4 Stukken, *f* 8,00.

*** Bij G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, is verschenen en bij alle solide Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

DE GYMNASTISCHE ZWEMSCHOOL,

of HANDLEIDING voor allerlei

ZWEM- EN SPRING-OEFENINGEN.

Naar het Hoogduitsch, van HERM. OTTO KLUGE. Met 54 Houtsneê-Platen . . . . . *f* 1,25.

Dit Werkje, *geheel nieuw in zijne soort*, is door een' **eersten Meester** in *de Kunst* geschreven.

PLIGT EN ROEPING DER VROUW.

Een Boek voor Vrouwen en Meisjes.

Naar de 20ste Engelsche uitgave, van Mrs. ELLIS, door K. SYBRANDI. *Derde druk*, in post-formaat en Linnen Band, met Vergulden Stempel. *f* 2,–.

☞ Geschikter Boek, om bij verschillende gelegenheden ten geschenke te geven, zal er wel niet bestaan. Nog *zeer weinige Exemplaren* van den DERDEN DRUK zijn nog te verkrijgen bij den ondergeteekende of bij ieder soliden Boekhandelaar. J. D. SYBRANDI.

Amsterdam, Augustus 1851.

*** Door S. E. van NOOTEN, te Schoonhoven, wordt met ongemeen succes gedebiteerd:

I. HERMINE,

DOOR ELISE.

MET EEN VOORWOORD VAN Dr. G. D. J. SCHOTEL.

2 Deelen, met gegrav. Vignet. Prijs *f* 7.50.

NB. De Voorrede van Dr. *Schotel* is, op *franco* aanvrage, gratis afzonderlijk te bekomen.

II. UIT HET DAGELIJKSCHE LEVEN,

DOOR

J. HOEK.

Schrijver van *Mina en Betsy* en *de Familie Ploegers.*

Uitgegeven ten voordeele van de Armen der Hervormde Gemeente te Giethoorn.

In post-formaat en karton, met een fraai Plaatje.

Prijs *f* 1.90.

*** **VOOR GYMNASIËN EN INSTITUTEN**

is bij den Boekhandelaar H. C. SCHETSBERG, te Leeuwarden, uitgegeven:

Dr. J. KAPPEYNE VAN DE COPPELLO. RUDIMENTA DER GRIEKSCHE TAAL. *Derde druk.* Op nieuw bewerkt door Dr. N. J. B. KAPPEYNE VAN DE COPPELLO, *Rector te Gouda.* 1849, à *f* 1,80.

Mr. A. J. J. BAKE, *in leven Rector te Leyden.* THEMATA of OPSTELLEN TER VERTALING IN HET LATIJN. *Tweede druk.* Ingerigt volgens de Tweede Uitgave van BAKE'S RUDIMENTA en MADVIG'S SPRAAKLEER. 1849, à . . . . . *f* 1,80.

———, RUDIMENTA DER LATIJNSCHE TAAL. *Tweede, verbeterde en vermeerderde druk*, 1845, à . . . . *f* 2,40.

H. SCHEERDER, DIALOGUES Français et Hollandais, sur des sujets familiers, à l'usage des Ecoles. *Vijfde druk*, à . . . . *f* 0,40.

J. VAN WIJK Rz., DE VERBUIGING DER ZELFSTANDIGE EN BIJVOEGELIJKE NAAMWOORDEN, voor de Nederduitsche en Fransche Talen, met eenige Opstellen ter Vertaling, tot toepassing van dezelve. *Veertiende, veel vermeerderde en verbeterde druk*, à . . . . *f* 0,20.

———, DE HULPWERKWOORDEN, voor de Fransche Taal, met eenige Opstellen enz. *Vijfde druk*, à . . . . . *f* 0,20.

———, DE VOORNAAMWOORDEN, voor de Fransche Taal, met eenige Opstellen enz. *Tweede druk*, à . . . . . *f* 0,25.

———, DE REGELMATIGE WERKWOORDEN, voor de Fransche Taal, met eenige Opstellen enz. *Tweede druk*, à . . . . . *f* 0,60.

N. J. SINGELS, *Instituteur te Leeuwarden.* BRIEVEN TER VERTALING IN DE HOOGDUITSCHE TAAL, voor jonge lieden die zich in het naauwkeurig schrijven dier Taal en in den gemeenzamen Briefstijl wenschen te oefenen, à . . . . . *f* 0,40.

J. M. J. PANTEKOEK, *Leeraar voor de Wiskunst aan het Gymnasium te Leeuwarden.* BEGINSELEN DER CIJFERKUNST, benevens de Antwoorden der Voorbeelden. *Vier Stukjes*, à . . . . . *f* 1,40.

Ieder Stukje is ook afzonderlijk te bekomen.

J. A. UILKENS, *in leven Hoogleeraar te Groningen.* EERSTE BEGINSELEN DER NATUURKUNDE. 3 Stukjes, 3e druk . . . . *f* –,90.

*** Bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te Arnhem, komt heden van de pers: W. P. van den ENDE, *Nog een woord over de Rangschikking van de klasse der Visschen.* Prijs 10 Cents.

DE VERMEERDERING VAN JAVA'S BEVOLKING

BESCHOUWD

als de Grootste Bron van Rijkdo

VOOR NEDERLAND,

door Dr. W. Bosch,

CHEF OVER DE GENEESKUNDIGE DIENST IN NEDERL. INDI

wordt uitgegeven en is alom verzonden door M. WIJT & ZONEN, te Rotterdam. Prijs *f* 1,40.

☞ Men leze, om over de belangrijkheid van bovenstaa Werk te oordeelen, de uitvoerige artikelen, voorkomen in het Dagblad *de Indiër*, 14 en 21 Augs. ll., en *de Rotterdamsche Courant* van 5 dezer.

*** LOMAN & REUDLER hebben heden uitgegeven **BEGINSELEN DER MEETKUNST,** voor Scho len en Gymnasiën. Volgens eene aanschouwelijke lee wijze bewerkt door Dr. AUG. WIEGAND, Docent a de Realschool te Halle. *Met drie Steendruk-Plate* Prijs *f* –,90.

Bijzonder wordt dit werkje in de aandacht van H Onderwijzers aanbevolen.

*** Bij den Boekverkooper G. M. P. LONDONCK te Amsterdam, ziet het licht:

TIJDSCHRIFT

VOOR

DE WIS- EN NATUURKUNDIG WETENSCHAPPEN,

uitgegeven door de 1e Kl. van het Kon. Ned. Instituu 4e Deel, 4e Aflevering. . . . . . *f* 1,3

Inhoudende: Verslagen over de Lepra te Surinam ingediend aan het Departement van Koloniën.

(NB. Ook afzonderlijk verkrijgbaar, à *f* –,50.)

F. A. G. MIQUEL, de quibusdam plantis fossilib

R. van REES, over de elektromotorische krachten galvanische ketens uit één metaal en twee vochten.

Verslagen over het Water, opgebragt door de Put de Noordermarkt te Amsterdam; ingediend aan H. Burgemeesteren en Wethouderen. Met eene Plaat.

G. VROLIK, voorbeeld van verbasteren waardoor Heracleum Gummiferum.

*** **VOOR *f* 18, IN PLAATS VAN *f* 36,**

wordt tot nadere aankondiging aangeboden de nieuwst uitgave van

Professor HERMAN MUNTINGHE'S

GESCHIEDENIS DER MENSCHHEI

VERVAT IN ELF DEELEN.

Bestellingen worden aangenomen bij alle solide Boe handelaren.

*** Wij zijn in het bezit van een **ATTEST** van den Ed Achtbaren Heer J. W. de WIT, *Burgemeester te Loosdrecht*, wa in de **GOLDBERGERSCHE KETTINGEN** wa aanbevolen worden. Zijn Ed. Achtb. heeft, na eene ziekte, lang Rheumatische Pijnen in den Hiel en Voet geleden, die zoo erg wa dat hij het Been niet neêr durfde zetten, en waartegen hij vruch loos alle middelen gebruikte. Een GOLDBERGERSCHE KETTI die, zoo als wij gehoord hebben, door een' vriend hem opged gen werd, heeft in eenen nacht de pijn zoo zeer verminderd, hij het Been durfde neêrzetten en er zelfs op staan kon; bin eene maand was de ziekte geheel verdwenen.

DE ECHTE GOLDBERGER'S KETTINGE

zijn in onderstaande Dépôts te verkrijgen voor *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3, *f* 5,40. (8/27 51.)

Amsterdam, Verkoophuis.	's Hage, *Sack en C°.*
Amersfoort, *A. H. v. Ruyven.*	Harderwijk, Wed. *G. Tijhoff.*
〃 *Ferd. Meyer.*	Hindelopen, *David de Jong.*
Akkrum, *Pieter K. de Groot.*	Hilversum, *F. de Jong.*
Almelo, *C. Rossmark.*	Heerenveen, *G. Overdiep.*
〃 *R. Steenbergh.*	〃 Gebr. *Padberg &*
Apeldoorn, *Bruno Tideman.*	Harlingen, *L. R. Mirande P*
Arnhem, *Tikkel.*	Hoorn, *L. B. Ruttenberg.*
〃 *G. Holland.*	Helmond, *A. H. Martin.*
〃 *R. B. de Roos.*	Helvoetsluis, *H. G. van Ste*
Assen, *H. P. A. van Gorcum.*	Kampen, Mej. *M. Vooght.*
Alkmaar, *J. Brongers Gz.*	Leyden, *A. Dirks.*
Batavia, *S. D. Brandon.*	Leeuwarden, *S. P. Postma.*
Bergen-op-Zoom, *D. Pouwels.*	Maastricht, *Primavési*, cade
〃 *C. H. Veraart.*	Meppel, *H. J. Gelderman.*
Bodegraven, *J. B. C. E. Schlatman.*	Medemblik, *K. H. Idema.*
Bolsward, *S. S. Oosterbaan.*	Middelburg, *J. C. Kries.*
's Bosch, *F. L. Welsch.*	Monnickendam, *P. de Boer*
Boxmeer, *G. Muller.*	Nijmegen, Gebr. *Swemmelaa*
Breda, Wed. *J. Julianus.*	Nieuwe-Diep, *T. Groen.*
Dokkum, *A. Schaafsma.*	Paramaribo, *D. W. G. He*
Doetinchem, *W. J. Raadgeep.*	Pekel-A, *J. T. Feldbrugge.*
Delft, *J. T. Wagner.*	Purmerend, *J. S. Veen.*
Delfzijl, *A. W. C. Keyser.*	Rotterdam, *J. A. Klinger en*
Deventer, *J. Muller.*	Roermonde, *J. J. Romen.*
〃 Wed. *S. F. Louwerens.*	〃 *P. Hanrath.*
Doesburg, *H. Lebbink.*	Schiedam, Mej. *A. B. Roepi*
Dordrecht, *J. Veth Jr.*	Sneek, *P. T. Potma.*
Enkhuizen, *G. Rienderhoff.*	Tiel, *L. Ulfelder.*
Enschede, *M. Zilverberg.*	Utrecht, *Ferd. Meijer.*
Eindhoven, *H. Gruithuyzen Rz.*	Venlo, *C. J. v. Boom* (Vader)
Franeker, *K. Drager.*	Veendam, *S. Saverijs.*
Gouda, *A. Goedrand.*	Vlissingen, *A. M. Kalbfleisch.*
Gorredijk, *J. G. Zwart.*	Winschoten, *G. Wasman.*
Gorinchem, *H. Bodery.*	Wijk bij Duurstede, Wed. *C. Z*
Groningen, *R. Hartman.*	Wageningen, *W. J. Thiout.*
〃 *J. L. Lagro Jr.*	Zaandijk, *P. de Boer.*
〃 *C. Rikkers.*	Zierikzee, *C. v. Schaik.*
Goes, *C. Vreeke.*	Zutphen, *J. H. A. Wansleven*
Haarlem, *J. Larsen.*	Zwolle, *W. Ulderink Jr.*
〃 Wed. *de Lange en v. Ek.*	〃 *A. A. v. d. Kolk.*

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ en ZONEN